

**UZASADNIENIE
PROJEKTU UCHWAŁY
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”**

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” jest położony na terenie województwa lubelskiego, w powiecie lubartowskim na terenie gmin: Jeziorzany, Michów, Firlej, Kock, w powiecie puławskim, na terenie gmin: Baranów, Puławy, Żyrzyn oraz w powiecie ryckim, na terenie gmin: Nowodwór, Ryki, Ułęż i Dęblin.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” został utworzony przez Wojewodę Lubelskiego w dniu 2 czerwca 1998 r. rozporządzeniem Nr 28 w sprawie Obszarów Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 11, poz. 166), które następnie zostało znowelizowane aktualnie obowiązującym rozporządzeniem Nr 38 z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 59, poz. 1151).

W dniu 1 sierpnia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753, z późn. zm.), która przekazała sejmikom województw, w miejsce wojewodów, kompetencje wyznaczenia, powiększenia, likwidacji i zmiany granic obszarów chronionego krajobrazu. Zgodnie z art. 35 przedmiotowej ustawy dotychczas obowiązujące akty prawa miejscowego zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wydanych na podstawie upoważnień zmienianych ww. ustawą. Tym samym rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubelskiego, z chwilą wejścia w życie niniejszej uchwały, zostaje uchylone z mocy ww. ustawy. Oznacza to, że dotychczas obowiązujący akt prawa miejscowego wyznaczający Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, traci moc w całości, skutkiem czego konieczne jest podjęcie kompletnej uchwały w sprawie Obszaru, bez możliwości dokonania zmian w rozporządzeniu wojewody. Sejmik województwa w uchwale w sprawie obszaru chronionego krajobrazu określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wynikające z potrzeb jego ochrony.

W przedkładanym projekcie uchwały uszczegółowiono przebieg granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” poprzez podanie współrzędnych punktów załamania granicy w państwowym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych "1992". Na potrzeby uszczegółowienia przebiegu granicy przyjęto następującą metodologię. Granice określono w oparciu o opis zawarty w rozporządzeniu Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 59, poz. 1151) oraz o mapę Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” w skali 1:25 000, będącą w zbiorach Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych Ośrodka Zamiejscowego w Lubartowie. Proces uszczegółowienia granicy Obszaru ma na celu dokładne ich określenie w oparciu o powyższe materiały źródłowe. Uszczegółowienia granicy dokonano zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. z 2012 r., poz. 1080), w myśl którego opis granicy obszaru należy przedstawić za pomocą listy współrzędnych wierzchołków załamania granicy. Na potrzeby szczegółowego i jednoznacznego wyznaczenia granicy obszaru przyjęto, że jej przebieg będzie prowadzony w miarę możliwości po granicy działek ewidencyjnych lub granicy użytków. W tym celu pozyskano dane z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Lubartowie, Puławach i Rykach. Ponadto przyjęto metodologię, zgodnie z którą, drogi przylegające do granicy Obszaru zostaną wyłączone z obszaru chronionego, natomiast ciekі zostaną włączone do terenu Obszaru.

Ponadto po uszczegółowieniu granicy Obszaru dokonano zmiany jej przebiegu na terenie miejscowości Żyrzyn. Zmiany granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” dokonano na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn. Tutejszy Urząd wraz z Zespołem

Lubelskich Parków Krajobrazowych dokonał oceny walorów krajobrazowych terenów proponowanych do wyłączenia z granicy Obszaru, tj. dwóch terenów położonych w miejscowości Żyrzyn. Jeden z tych terenów to teren rolny o powierzchni 30,82 ha, położony na południe od ronda po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 824 (biegnącej w kierunku Puław, od ronda w Żyrzynie). Obejmuje on pola uprawne i przylega od strony północnej, zachodniej i południowej do obszaru zalesionego, a od strony północno-wschodniej do terenu zabudowanego oraz do drogi krajowej nr 17. Jest to teren płaski, na którym nie występują zadrzewienia ani zakrzewienia. Teren ten nie przedstawia walorów krajobrazowych i zróżnicowanych ekosystemów. Obszar ten w poprzednim miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego posiadał kategorię terenu przeznaczonego pod zabudowę jednorodziną, obecnie z uwagi na zmianę planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn, w związku z nowym przebiegiem drogi ekspresowej S17 i budową węzła komunikacyjnego „Żyrzyn”, obszar ten stał się terenem przemysłowo-usługowym. Powstanie węzła drogowego odetnie ten teren od pozostałej części obszaru chronionego krajobrazu, przez co pełnienie przez ten teren funkcji korytarza ekologicznego nie będzie możliwe, podobnie jak funkcji związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Drugi teren o powierzchni 2,37 ha planowany do wyłączenia z granic Obszaru to teren zabudowany, położony w Żyrzynie, na zachód od drogi Żyrzyn-Baranów, w bezpośrednim sąsiedztwie ronda na drodze nr 17. Teren obejmuje zwartą zabudowę, pełniącą funkcje usługowe dla mieszkańców Żyrzyna. Graniczy od zachodu z obszarem leśnym, a od wschodu z zabudową. Teren ten nie przedstawia walorów krajobrazowych i nie stanowi korytarza ekologicznego, nie jest także wartościowy pod względem możliwości pełnienia funkcji związanych z turystyką i rekreacją.

Jednocześnie tereny wyłączone z granic Obszaru nie obejmują najbardziej wartościowych terenów pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i kulturowym.

W związku z uszczegółowieniem granicy Obszaru oraz zmianą jej przebiegu na terenie gminy Żyrzyn zmieniła się powierzchnia Obszaru. Zgodnie z rozporządzeniem Nr 38 Wojewody Lubelskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” powierzchnia Obszaru wynosi 33 159 ha. Po przeprowadzeniu uszczegółowienia przebiegu granicy Obszaru w dotychczas obowiązujących granicach, zmieniła się obliczona powierzchnia Obszaru i wynosiła 33 440,90 ha. Różnica między powierzchnią zapisaną w rozporządzeniu, a powierzchnią obliczoną po ustaleniu dokładnego przebiegu granicy Obszaru wynika ze stopnia szczegółowości wyznaczenia granicy oraz ze zwiększenia dokładności wykonywanych pomiarów. Z granicy Obszaru wyłączono teren o łącznej powierzchni 33,19 ha. Powierzchnia całkowita Obszaru po uszczegółowieniu jego granicy, a następnie zmianie jej przebiegu wynosi 33 407,71 ha.

W niniejszej uchwale dokonano także uszczegółowienia opisu tekstowego przebiegu granic Obszaru, zwiększając stopień jego szczegółowości w porównaniu do opisu zawartego w rozporządzeniu Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r.

Nadzór nad Obszarem Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” powierzono Dyrektorowi Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych.

Projekt niniejszej uchwały zawiera ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wskazane w § 3 ust 1. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów obejmują działania mające na celu zachowanie najcenniejszych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” ekosystemów, to jest ekosystemów wodnych i leśnych, oraz zachowania cech krajobrazu służących turystyce, a także funkcji korytarzy ekologicznych.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) sejmik województwa w uchwale w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu określa zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1 ww. ustawy, wynikające z potrzeb jego ochrony. W związku z powyższym na Obszarze wprowadzono zakazy wymienione w § 4. Tworząc reżim ochronny Obszaru w postaci listy zakazów obowiązujących na jego terenie, kierowano się funkcjami, jakie ma pełnić oraz uwarunkowaniami, ze względu na które został powołany.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” został utworzony z uwagi na jego atrakcyjność do celów turystycznych oraz ze względu na ochronę przyrody.

Główne walory turystyczne i przyrodnicze tego terenu to:

- rzeka Wieprz,
- zróżnicowanie konfiguracyjne w obszarze zboczy doliny Wieprza,
- kompleksy leśne wzdłuż doliny,
- naturalne kompleksy łąk i pastwisk w dolinie zapewniające wraz z kompleksami leśnymi czystość powietrza,
- układ doliny wschód-zachód umożliwiający jej przewietrzanie,
- dość dobrze rozwinięta sieć dróg,
- wiele atrakcji kulturowych.

(Źródło: „Projekt sieci parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu w woj. lubelskim – Tom VII cz. I Obszary chronionego krajobrazu w woj. lubelskim” Opracowanie zbiorowe pod kierunkiem prof. dr Tadeusza Wilgata. Lublin 1988 r.)

W związku z powyższym spośród możliwych do wyboru z katalogu zakazów, wybrano następujące zakazy:

- 1) *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;*
- 2) *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;*
- 3) *likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;*
- 4) *budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:*
 - a) *linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,*
 - b) *zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;*

- *z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.*

Wybrane zakazy zapewniają ochronę Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, wyróżniającego się krajobrazem o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowego ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

W porównaniu z rozporządzeniem Nr 38 Wojewody Lubelskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, w niniejszym projekcie uchwały nie wprowadzono zakazów:

- 1) *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- 2) *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko;*
- 3) *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- 4) *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.*

Jednocześnie mając na uwadze, że zachowanie i popularyzacja wartości objętych ochroną prawną powinna odbywać się w warunkach zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego potrzeby środowiskowe, gospodarcze i społeczne, niniejsza uchwała wprowadza odstępstwo od zakazu: *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu*, który nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż. To odstępstwo umieszczono w celu jednoznacznego dopuszczenia na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” możliwości wydobywania kopalin na warunkach określonych w koncesji właściwego organu i zgodnie z zasadami ochrony środowiska.

Ponadto wprowadzono odstępstwo od zakazu *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu* oraz zakazu dokonywania zmian stosunków wodnych, w przypadku wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. z późn. zm.) na terenach:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego albo;
- 2) co do których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.

Jednocześnie wprowadzono odstępstwo od zakazu: *budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:*

- a) *linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,*
- b) *zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;*

którego brzmienie doprecyzowano w następujący sposób: nie dotyczy budowy nowych obiektów budowlanych, które będą uzupełniać lub przylegać do terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 z późn.zm.) pod warunkiem uwzględnienia ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub wydania ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy.

Zapisy niniejszej uchwały umożliwiają zgodnie z zapisami art. 23 ustawy o ochronie przyrody, ochronę terenów o wyróżniającym się krajobrazie, pełniących funkcje korytarzy ekologicznych oraz funkcje turystyczne, w warunkach zrównoważonego rozwoju. Nie przewiduje się, że projekt uchwały wpłynie na zmianę uwarunkowań społecznych oraz nie spowoduje skutków finansowych. Projekt uchwały może mieć pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy gmin położonych na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

Niniejszy projekt uchwały podlega uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie, Radą Gminy Jeziorzany, Radą Gminy Michów, Radą Gminy Firlej, Radą Miejską w Kocku, Radą Gminy Baranów, Radą Gminy Puławy, Radą Gminy Żyrzyn, Radą Miejską w Rykach, Radą Gminy Nowodwór, Radą Gminy Ułęż i Radą Miasta Dęblin, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.